19.10.2026

**Kontiolahden kunnan lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi kuntalain 137 §:n muuttamisesta**

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että kunnan omistaman asuinkäyttöön tarkoitetun kiinteistön myyntiä tai vuokraamista koskevasta päätöksestä voisi tehdä oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen vain asianosainen, eikä enää pelkästään kunnan jäsenyyden perusteella. Esityksen tavoitteena on parantaa kunnan päätösten täytäntöönpanon edellytyksiä.

**Lausunto**

Kontiolahden kunta tunnistaa esityksessä kuvatun ongelman ja pitää tavoitetta kunnallisvalitusten väärinkäytön vähentämisestä sekä päätösten täytäntöönpanon sujuvoittamisesta kannatettavana. Kuntien maa- ja tonttipolitiikan toteuttamisen näkökulmasta on tärkeää, että laillisesti tehdyt päätökset voidaan panna täytäntöön ilman perusteettomia viivästyksiä.

Kontiolahden kunta katsoo kuitenkin, ettei lausunnolla oleva esitys ratkaise tunnistettua ongelmaa riittävällä tavalla. Ehdotettu sääntely koskee ainoastaan rajattua asiaryhmää, kun taas perusteettomia tai toistuvia valituksia voi kohdistua myös moniin muihin kunnallisiin päätöksiin. Tämän vuoksi esityksen vaikutukset jäävät käytännössä melko vähäisiksi suhteessa tavoiteltuun muutokseen. Ehdotettu sääntely ei myöskään kohdistu täsmällisesti ongelman aiheuttajaan, vaan se rajoittaisi kaikkien kunnan jäsenten muutoksenhakuoikeutta kyseisessä asiaryhmässä. Kunnan jäsenen muutoksenhakuoikeus on osa kunnalliseen itsehallintoon kuuluvaa kunnan toiminnan laillisuusvalvontaa. Valitusoikeuden asiatyyppikohtaista rajaamista tulee tämän vuoksi arvioida huolellisesti myös kunnallisen itsehallinnon ja kuntalaisten osallistumisoikeuksien näkökulmasta.

Kontiolahden kunta pitää tärkeänä, että muutoksenhaun rajoittamisen sijaan tai sen ohella arvioitaisiin laajemmin sellaisia keinoja, joilla voidaan puuttua kunnallisvalituksen ilmeiseen väärinkäyttöön riippumatta siitä, mitä asiaryhmää valitus koskee. Kontiolahden kunta pitää perusteltuna, että jatkovalmistelussa arvioidaan Suomen Kuntaliiton esittämää toimijakohtaista sääntelymallia. Kuntaliitto on ehdottanut, että mallissa tuomioistuimelle säädettäisiin toimivalta rajoittaa määräajaksi yksittäisen henkilön tai yhteisön oikeutta hakea kunnallisvalituksella muutosta hakemuksen tehneen kunnan päätöksiin. Kuntaliiton esittämä malli kohdistuisi täsmällisemmin ongelman todelliseen aiheuttajaan eikä rajoittaisi kaikkien kunnan jäsenten muutoksenhakuoikeutta. Ratkaisu olisi myös vaikuttavampi, koska se ei rajoittuisi vain yhteen asiaryhmään vaan puuttuisi väärinkäyttöön siellä, missä sitä ilmenee. Samalla se olisi

**Kontiolahden kunta**
Keskuskatu 8
81100 Kontiolahti
p. 013 7341
f. 013 734 5328
kirjaamo@kontiolahti.fi
www.kontiolahti.fi
Y-tunnus: 0169048-8

toimenpiteenä kunnallisen itsehallinnon ja kuntalaisten oikeuksien kannalta rajatumpi, koska rajoitus kohdistuisi vain siihen toimijaan, jonka menettely on rajoituksen peruste.

Kontiolahden kunta kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että hallituksen esitys koskisi vain kunnan omistaman kiinteistön myymistä tai vuokraamista avoimen menettelyn perusteella luonnolliselle henkilölle asuntona käytettäväksi. Soveltamisala on selvästi kapeampi kuin kansanedustajien lakialoitteessa (LA 12/2026 vp) ja sen ulkopuolelle jäävät ainakin esimerkiksi vaihto, asunto-osakkeet, suoraan neuvoteltu luovutus ilman tarjouskilpailua tai arvontaa, kunta ostajana tai vuokralaisena sekä tontin luovutus rakennusliikkeelle, joka rakentaa asuntoja edelleen myytäväksi. Tämän lisäksi on myös huomioitava, että yksityishenkilön asuntohankkeen mahdollinen viivästys voi myös liittyä kaava- tai rakentamispäätökseen eikä pelkästään tontinluovutuspäätökseen, joten hallituksen esitys ratkaisisi vain yhden vaiheen päätöksentekoketjussa.

Kontiolahden kunta kiinnittää hallituksen esityksestä huomiota siihen, että esityksen vaikutusarviot ovat vaatimattomia. Muutoksen arvioidaan vähentävän kunnallisvalituksia hallinto-oikeuksiin vain "jonkin verran". Samalla todetaan, että sekä kunnille että hallinto-oikeuksille saattaa aiheutua lisätyötä valitusoikeuden arvioinnista, koska valitukset ovat tässä asiaryhmässä tyypillisesti perustuneet nimenomaan kunnan jäsenyyteen.

**Yhteenveto**

Kontiolahden kunta pitää lausunnolla olevan esityksen tavoitetta kannatettavana, mutta katsoo, että kunnallisvalitusten väärinkäyttöön liittyvää problematiikkaa tulisi tarkastella laajemmin ja etsiä ratkaisuja, jotka kohdistuvat itse väärinkäytöksiin yksittäisten asiaryhmien valitusoikeuden rajaamisen sijasta.

Kontiolahden kunta esittää, että sääntelyn jatkovalmistelussa arvioidaan myös vaihtoehtoisia keinoja ehkäistä perusteettomia ja toistuvia kunnallisvalituksia sekä niiden aiheuttamia kustannuksia ja viivästyksiä kunnille.

Kontiolahden kunnan puolesta,

Kontiolahden kunnanhallitus